

ชื่อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของความเข้มของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนด และประเภทมโนทัศน์ ที่มีต่อการเรียนรู้มโนทัศน์ของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่างกัน
ผู้เขียน	นายวิรัตน์ บัวสนธิ์
สาขาวิชา	จิตวิทยาการศึกษา ปีการศึกษา 2530
คณะกรรมการที่ปรึกษา	นายไสว เลี่ยมแก้ว นายสุเทพ สันติวรานนท์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรู้อิทธิพลของความเข้มของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนด และประเภทมโนทัศน์ที่มีต่อการเรียนรู้มโนทัศน์ของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่างกัน ตลอดจนกิริยาร่วมของตัวแปรทั้งสาม ซึ่งได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ประเภทมโนทัศน์ และความเข้มของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2529 จำนวน 408 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง จำนวน 204 คน และนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ จำนวน 204 คน นักเรียนได้รับการสุ่มเข้ารับการทดลองเป็นจำนวน 12 กลุ่ม ๆ ละ 34 คน ประเภทมโนทัศน์ที่ให้เรียนแปรค่าออกเป็น 3 ระดับ คือ มโนทัศน์ธรรมดา มโนทัศน์ร่วมลักษณะ และมโนทัศน์แยกลักษณะ ความเข้มของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนดแปรค่าออกเป็น 2 ระดับ คือ ความเข้มของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนดสูง และความเข้มของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนดต่ำ ทำการทดลองกับนักเรียนเป็นรายบุคคล แต่ละคนเข้ารับการทดลองเพียงครั้งเดียว สิ่งที่ใช้ในการเรียนรู้มโนทัศน์ใช้สิ่งเร้าของ ไสว เลี่ยมแก้ว (2525) ให้คะแนนจากครั้งการเรียนรู้ โดยนับจากครั้งการเรียนรู้แรกจนถึงครั้งการเรียนรู้ที่ตอบผิดเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะตอบถูกติดกัน 10 ครั้ง เสนอสิ่งเร้าให้เรียนด้วยวิธีการตอบสนอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟคทอเรียลสามมุม $2 \times 3 \times 2$ (ความคิดสร้างสรรค์ \times ประเภทมโนทัศน์ \times ความเข้มของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนด) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่เรียนมโนทัศน์ที่มีความแข็งของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนดสูง ใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้ น้อยกว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนมโนทัศน์ที่มีความแข็งของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนดต่ำ

2. นักเรียนกลุ่มที่เรียนมโนทัศน์ธรรมดา ใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้ น้อยกว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนมโนทัศน์ร่วมลักษณะ และน้อยกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนมโนทัศน์แยกลักษณะ นักเรียนกลุ่มที่เรียนมโนทัศน์ร่วมลักษณะ ใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้ น้อยกว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนมโนทัศน์แยกลักษณะ

3. นักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง ใช้จำนวนครั้งการเรียนรู้ น้อยกว่า นักเรียนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทมโนทัศน์กับความแข็งของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนด นั่นคือ ประเภทมโนทัศน์กับความแข็งของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนดขึ้นแก่กันและกัน

5. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับประเภทมโนทัศน์ นั่นคือ ความคิดสร้างสรรค์กับประเภทมโนทัศน์ขึ้นแก่กันและกัน

6. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับความแข็งของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนด นั่นคือ ความคิดสร้างสรรค์กับความแข็งของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนดไม่ขึ้นแก่กันและกัน

7. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ ประเภทมโนทัศน์ และความแข็งของการตอบสนองต่อลักษณะกำหนด นั่นคือ การขึ้นแก่กันระหว่างตัวประกอบคู่ใดคู่หนึ่งยังขึ้นอยู่กับระดับของตัวประกอบที่สาม

concept was learned : that is each subject responded correctly ten trials after the last error. The response method was used in presenting the stimuli. The ANOVA 2 x 3 x 2 completely randomized factorial experiment (creativity x concept types x the response strength on attributes) was applied to analyze the data.

The results were as follows:

1. The student group who learned the concept with the high response strength on attributes went through fewer trials than the one who learned the concept with the low response strength on attributes.

2. The student group who learned the affirmative concept went through fewer trials than those who learned the other two concept. The student group who learned the conjunctive concept went through fewer trials than the one who learned the disjunctive concept.

3. The student group with high creativity went through fewer trials than those with low creativity.

4. There was an interaction between concept types and the response strength on attributes; the influence of concept types was dependent on the response strength; and vice versa.

5. There was an interaction between creativity and concept types; the influence of creativity was dependent on concept types; and vice versa.

6. There was no interaction between creativity and the response strength on attributes; the influence of creativity was not dependent on the response strength on attributes; and vice versa.

7. There were interactions among creativity, concept types and the response strength on attributes; the two-factor interactions were dependent on the level of the third factor.